

START-T

Timonkadun päiväkoti, Lahti / Esiopetusryhmät Mukkulan koululla

Kettu-ryhmä: 13 lasta

Opettaja Sirpa Saimovaara
Päivähoitaja Paula Rajala

Teema Teknologia ympärillämme: Elokuvaprojekti

Toteutimme projektimme, kuten tutkimus- ja oppimisprojektimme yleensäkin, DOP-pedagogiikkaa käyttäen. Ilmiöpohjaiseen tutkimiseen perustuva lähestymistapa toimii esiopetusikäisillä erinomaisesti.

Idea syntyi lasten keskinäisissä keskusteluissa, joissa osa kertoi kokemuksistaan oman elokuvan teosta. Ryhmä innostui ja toivoi, että tekisimme itse jännityselokuvan.

Aluksi mietimme, millaisia elokuvia kukin on nähnyt ja *mistä tietää, että kysymyksessä on elokuva*.

Käytimme paljon aikaa elokuvan ideointiin. Me isot kerroimme lapsille, että elokuvassa pitää olla *juoni*, josta tehdään *käsikirjoitus*. Käsikirjoitus huvitti lapsia; ”se on pian tehty, tohon mun käteen voi tussilla tekaista kirjoituksen”.

Ideoita tuli zombeista ym pahiksista – hyvin toiminnallista visiointia. Samalla alkoi kehittyä jonkinlainen tarinakin. Selvää oli, että jännitystä pitää olla. Zombeista luovuttiin open toivomuksesta, koska elokuva tulotaisiin näyttämään myös pikkusisaruksille.

Kaikki, jotka halusivat osallistua käsikirjoituksen tekemiseen, kokoontuivat yhteen pohtimaan. Sovimme, että zombit ovatkin peikkoja ja tarina tapahtuu esikoulussa. Kaikki kamala saa alkunsa, kun ruokana on lasten laajasti inhoamaa isoäidin lihapataa, siis isoäidin lihaa.

Käsikirjoitus laadittiin ja mietittiin yhdessä *otosten määrä ja se, missä kuvataan*.

Roolitus sujui ongelmitta. Jokainen sai valita, onko peikko vai ”tavallinen” lapsi. Jokainen valitsi esikoulun vaatevarastosta mieluisen rooliasun. *Maskeeraukset* tehtiin jokaisen toiveen mukaan, teemaan sopien. Peilillä oli käyttöä! Eskariin alkoi ilmestyä joka aamu kotoa löytyneitä pikkuaarteita - pitäähän peikoilla olla ryöstösaalista.

Sovimme, että aina ne, jotka eivät ole mukana kulloisenkin otoksen kuvaamisessa, *dokumentoivat* elokuvan tekemistä kuvaamalla, kirjoittamalla ja piirtämällä. Päätimme siis pitää *päiväkirjaa* elokuvan tekemisestä.

Elokuvan ensimmäinen otos kuvattiin marraskuun lopussa 2016 ja loput tammikuussa 2017. Kuvasimme toisaalta olosuhteiden pakosta ja toisaalta tarkoituksellisesti elokuvaa epäloogisessa järjestyksessä, jotta lapsille muodostuisi käsitys esim. editoinnin merkityksestä. Lapset muistivat kaiken aikaa hyvin juonitarinan ja sen, mitä vielä on kuvaamatta.

Suuri osa elokuvasta näyteltiin rooleissa kameralle. Lavastukset tehtiin porukalla ja se oli hauskaa, erityisesti peikkojen koulun lavastaminen sai porukan mielikuvituksen lentämään. Elokuvasa tärkeässä roolissa olevat voimat pohdituttivat myös lapsia. Etsimisen ja kokeilun kautta esikoulun kaappien kätkeistä löytyi lopulta kaikkia miellyttävät esineet.

Elokuvan juoneen oli kirjoitettu peikkojen ryöstelykohtaus sekä takaa-ajo. Päänvaivaa aiheutti se, miten saamme kohtaukset toteutettua. Lapsilla oli huimia ideoita ja mielikuvia johtuen siitä, millaisia elokuvia he olivat nähneet. Tässä kohdassa oli otollista miettiä tarkemmin, mikä on totta ja mikä tarua. Mietimme, millaisin keinoin elokuvissa toteutetaan temppeja, jotka eivät ole mahdollisia elävässä elämässä.

Päätimme käyttää kahta efektiä. Peikkojen ryöstöretket toteutettiin GreenScreen-tekniikalla ja takaa-ajo varjotetatteria apuna käyttäen. Varjotetatteria oli tullut tutuksi lapsille jo aiemmissa puuhissamme. GreenScreeniin Sirpa oli saanut joulukuussa sopivasti pikakoulutusta iPad-kurssilla. Ope esitteli lapsille tekniikkaa ja se sai porukan hyväksynnän. Yhdessä etsittiin netistä paikkojen kuvia, joita voisi käyttää ryöstökohteina.

Elokuvaa tehdessä huomasimme, että meidän on huolehdittava elokuvan uskottavuuden kannalta tärkeistä asioista. Jos jossain kohtauksessa on näytetty jotain, on sen elementin oltava kohdallaan myöhemminkin.

Kuvausten päätyttyä alkoi editointi. Hahmottaaksemme asiaa, kirjoitimme porukalla kaikki elokuvan kuvatut kohtaukset paperilapuille. Kaikki osallistuivat kohtausten kartoitukseen ja luku- ja kirjoitustaitoiset kirjasiivat kohtaukset muistiin. Kuvattuja kohtauksia oli 11. Laitoimme ne kuvausjärjestykseen taululle ja merkitsimme ne järjestyksellisesti. Sitten siirsimme kohtaukset siihen järjestykseen, jossa ne tulevat olemaan elokuvassa. Paula otti vastuun editoinnin teknisestä toteutuksesta.

Katsoimme tässä vaiheessa elokuvan ja pohdimme, tarvitseeko meidän tehdä vielä jotain. Huomasimme, että elokuva kaipaa äänitehosteita. Kokeilimme äänipajassa erilaisia ääniä; millä ja miten, mihin kohtaukseen jne. Nauhoitimme, kuuntelimme, hylkäsimme, keksimme lisää jne. Paula liitti äänet elokuvaan ja elokuva oli nimeä vaille valmis.

Nimiehdotuksia tuli useita ja lopullinen nimi valittiin demokraattisella äänestyksellä. Viimeisessä äänestyksessä ehdokkaina olivat "Tavalliset lapset ja peikot" sekä "Pelon ja kauhun lihapata". Jälkimmäinen ehdotus sai eniten kannatusta.

Elokuvaprojektimme oli kaikin puolin onnistunut. Lapset oppivat erilaisia asioita riippuen lähtötilanteestaan. Ne, joilla oli omaa kokemusta elokuvan tekemisestä, oli aivan erilainen ote kuin niillä, joiden on vielä vaikea hahmottaa esim. toden ja tarun eroa. Prosessin aikana piti käyttää laajasti erilaisia oppimisen sisältöjä; kuvallista ilmaisua, musiikkia, matematiikkaa, kielellistä ilmaisua monin tavoin, erilaisia teknisiä taitoja, liikuntaa. Saimme paljon harjoitusta ongelmanratkaisukykyymme, vuorovaikutustaitoihimme, sinnikkyteen, yhteistyötaitoihin, vastuullisuuteen ja osallisuuteen. Merkityksellinen yhteinen kokemus oli tekemisen ilo. Yhteinen tekeminen hitsasi porukkaa entisestään tiiviimmäksi ja nostatti ryhmähenkeä. Ylpeitä tuotoksestamme olemme kaikki.

Jos elokuvaprojektiin olisi ollut mahdollista käyttää enemmän aikaa, olisimme lisänneet lasten osuutta tekemisen teknisiin vaiheisiin. Nyt olisikin luontevaa jatkaa uudella, pienimuotoisemmalla projektilla, jossa harjoiteltaisiin kädestä pitäen esim. editointia koneella. StarT-projektissamme editointiajatus käytiin läpi paperisia kohtauslappuja oikeaan järjestykseen siirrellen.

Projekti opetti kaikille tärkeitä taitoja elokuvan teosta:

- ❖ Käsikirjoitus, draaman kaari
- ❖ Kuvaaminen: tabletilla, digikameralla
- ❖ Roolit, maskeeraus, roolivaatetus
- ❖ Lavastus
- ❖ Kohtausten kuvaaminen

- ❖ Arviointi; mikä toimii, mitä muutamme
- ❖ Totta / tarua; elokuvajipot
- ❖ Äänten tekeminen ja liittäminen elokuvaan
- ❖ Elokuvalle nimi; äänestys, demokraattinen päätöksenteko
- ❖ Dokumentointi; mitä, missä, milloin, lasten omat muistiinpanot ja kuvat
- ❖ Mainostaminen

<https://youtu.be/Vbs9Z2BB20o> Esittelyvideo

https://youtu.be/5Lqx9oi0J_Q Elokuva

[Kuvia](#)

Lasten itsekuvaamat dokumentit prosessista: kuvia kohtausten kuvaamisesta, päiväkirjaa kirjoittaen ja piirtäen.....

<https://drive.google.com/drive/folders/0B1CIIGxIYTqiNkJ0QkNKSOp2Vku?usp=sharing>

Kuvia editoinnin havainnollistamisesta, äänipajasta ja elokuvajulisteista

<https://drive.google.com/drive/folders/0B1CIIGxIYTqiLVF4MnA0QU42czA?usp=sharing>